

ใบนำทางสู่การคัดกรองภาวะพร่องธัยรอยด์ฮอร์โมน/วัคซีนBCG

นางสาวนุรีดา บินมะดาอ๊ะ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์1.เพื่อให้มารดาและญาติมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น สามารถสื่อสารระบุเหตุการณ์ที่จะได้รับได้อย่างถูกต้อง 2.เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามแนวทางที่วางไว้ได้อย่างถูกต้อง ที่กำหนดระยะเวลาดำเนินการ21 ตุลาคม 2560 ถึง 20มีนาคม2561 ผลดำเนินงานในครั้งนี้ใช้ในการสื่อสารและให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเจาะคัดกรองภาวะพร่องธัยรอยด์ฮอร์โมนและการฉีดวัคซีนBCG โดยได้เก็บข้อมูลจากการถามความรู้ซ้ำกับผู้ที่นำทารกมารับการเจาะคัดกรองภาวะพร่องธัยรอยด์ฮอร์โมนและฉีดวัคซีนBCGในแผนกกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่12 ยะลา จำนวนทั้งหมด644ราย ผลการศึกษาพบว่าบิดามารดาและญาติที่นำทารกมาเจาะคัดกรองภาวะพร่องธัยรอยด์ฮอร์โมนหรือฉีดวัคซีนBCGมีความรู้เกี่ยวกับการเจาะคัดกรองภาวะพร่องธัยรอยด์ฮอร์โมนและการฉีดวัคซีนBCGเพิ่มขึ้นสามารถตอบถูกต้อง จำนวน 639 คน คิดเป็นร้อยละ 99.22 และไม่สามารถตอบถูกต้องจำนวน 5 คนคิดเป็นร้อยละ0.7

บทนำ

เนื่องจากแผนกกุมารเวชกรรมมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบเจาะคัดกรองภาวะพร่องธัยรอยด์ฮอร์โมนและฉีดวัคซีน BCG ทั้งหมดของเด็กที่คลอดจากห้องคลอดโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่12 ยะลา โดยจะทำการเจาะคัดกรองภาวะพร่องธัยรอยด์ฮอร์โมนในแต่ละวัน วันละ 2 เวลา คือ ช่วงเช้าเวลา 10.00น. และช่วงบ่ายเวลา 14.00น. และจะทำการฉีดวัคซีนทุกวัน ถ้ามีเด็กที่จะจำหน่ายหรือจำนวนเด็กที่จะฉีดวัคซีนในแต่ละวันครบจำนวน 5 คนขึ้นไป ก็จะมีการเปิดวัคซีนฉีดให้แก่ผู้ป่วย หากในวันนั้นจำนวนผู้ป่วยเด็กที่จะฉีดวัคซีนมีจำนวนต่ำกว่า 5 คน ก็จะรวมจำนวนผู้ป่วยไปฉีดรวมกันในวันถัดไป จากการสอบถามจากเจ้าหน้าที่พยาบาล มารดาหรือญาติที่นำทารกมารับการเจาะคัดกรองภาวะพร่องธัยรอยด์ฮอร์โมนหรือมารับการฉีดวัคซีน ยังไม่สามารถตอบคำถามได้และไม่สามารถระบุได้ว่าพบบุตรหลานมาทำเหตุการณ์อะไร เพราะบางครั้งเจ้าหน้าที่พยาบาลที่แผนกสูติ นรีเวชกรรม จะส่งทารกแรกเกิดมาเจาะตัวเหลืองก่อน 24 ชั่วโมง ทำให้เกิดความสับสนแก่เจ้าหน้าที่พยาบาลที่ทำเหตุการณ์นั้นๆ นอกจากนี้ยังพบว่าในการมารับบริการแต่ละครั้งไม่ได้นำ ข้อมูลประวัติผู้ป่วย (chart) มาพร้อมกับทารก

จากปัญหาที่พบจึงได้คิดค้นใบนำทางในการเจาะคัดกรองภาวะพร่องธัยรอยด์ฮอร์โมนและมารับการฉีดวัคซีนขึ้นเพื่อให้การทำงานเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

วัตถุประสงค์

- 1 เพื่อให้มารดาและญาติมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น สามารถสื่อสารระบุเหตุการณ์ที่จะได้รับได้อย่างถูกต้อง
2. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามแนวทางที่วางไว้ได้อย่างถูกต้อง

วิธีการดำเนินงาน/วิธีการศึกษา/ขอบเขตงาน

- 1.ขั้นเตรียม

- ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการคัดกรองภาวะพร่องธัยรอยด์ฮอร์โมนและข้อมูลวัคซีนป้องกันวัณโรค(BCG)

- ออกแบบนวัตกรรมและจัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับทำ ไบนำทางคัดกรองภาวะพร่องธัยรอยด์ฮอร์โมนและวัคซีนBCG

- เริ่มดำเนินงานวันที่ 20 ตุลาคม 2560 นำนวัตกรรมไปทดลองใช้และเริ่มเก็บข้อมูล วันที่ 21 ตุลาคม 2560 ถึง วันที่ 31 มีนาคม 2561

- ติดตามและประเมินผลการใช้งานนวัตกรรม โดยใช้แบบประเมินความรู้เกี่ยวกับการคัดกรองภาวะพร่องธัยรอยด์ฮอร์โมนและวัคซีนBCG และใบประเมินความพึงพอใจในการรับบริการของผู้ป่วย

2. ขั้นตอนการดำเนินงาน

- ประชุมหน่วยงานเพื่อวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา

- จัดทำนวัตกรรมโดยทำเป็นบัตรคำขนาด 9x20 ซม. โดยใช้กระดาษสีฟ้ากับสีชมพู สำหรับคัดกรองภาวะพร่องธัยรอยด์ฮอร์โมนและใช้กระดาษสีเขียว สำหรับรับวัคซีนBCG สำหรับบัตรคำคัดกรองภาวะพร่องธัยรอยด์ฮอร์โมน โดยบนบัตรคำสีเขียวสำหรับรับวัคซีน BCG เวลา 13.00น. ด้านบนบัตรคำจะระบุ ชื่อคัดกรองและเวลา ส่วนด้านหลังบัตรคำ จะมีการให้ความรู้ การปฏิบัติตัวหลังทำคัดกรอง เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนมากขึ้น จากที่เจ้าหน้าที่ได้อธิบายความรู้ไปแล้วเบื้องต้นที่แผนกนรีเวชกรรม

- ทุกครั้งที่มารับบริการให้นำบัตรคำแนบมากับประวัติผู้ป่วย (chart) ทุกครั้ง เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการทำคัดกรอง

- ในขณะที่เจ้าหน้าที่พยาบาลกำลังทำคัดกรองให้กับผู้ป่วย ให้มารดาหรือญาติที่พาผู้ป่วยให้อ่านข้อมูลความรู้เพิ่มเติมที่มุมส่งเสริมความรู้ของแผนกกุมารเวชกรรม เพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจให้มากขึ้น

ผลการดำเนิน/ ผลการศึกษา

ตั้งแต่วันที่ 21 ตุลาคม 2560 ถึงวันที่ 20 มีนาคม 2561

จากการนำนวัตกรรมไบนำทางสู่การคัดกรองภาวะพร่องธัยรอยด์ฮอร์โมนและการรับวัคซีนBCGมารับบริการที่แผนกกุมารเวชกรรม จำนวน 644 ราย

พบว่าหลังจากที่นำนวัตกรรมไบนำทางสู่การคัดกรองภาวะพร่องธัยรอยด์ฮอร์โมนและวัคซีนBCGไปใช้ อธิบายกับผู้ป่วย คิดเป็นร้อยละ 100

จากการวิเคราะห์มารดาและญาติที่นำผู้ป่วยเด็กมารับบริการภาวะพร่องธัยรอยด์ฮอร์โมนธัยรอยด์แลรับวัคซีนBCG มีความรู้เพิ่มขึ้น จากจำนวนผู้ป่วยมารับบริการทั้งหมดจำนวน 644

คนมีความรู้เพิ่มขึ้นและสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง จำนวน 639 คน คิดเป็นร้อยละ 99.22 และมีผู้ป่วยที่ไม่สามารถระบุคัดกรองได้ มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 ในจำนวน 5 คนนี้ ได้รับการอธิบายให้ความรู้จนเข้าใจ

จากการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้รับบริการในการใช้ไบนำทางสู่การคัดกรองภาวะพร่องธัยรอยด์ฮอร์โมนและวัคซีนที่แผนกกุมารเวชกรรม จำนวนทั้งหมด 644 คน พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยแต่ละข้อดังต่อไปนี้ ด้านการใช้ประโยชน์ได้จริง

นวัตกรรมไบนำทางทำให้ผู้รับบริการมีความรู้ความเข้าใจในการรับบริการเจาะคัดกรองภาวะพร่องธัยรอยด์ฮอร์โมนและฉีดยาวัคซีนได้ ผู้รับบริการจำนวน 639 คน มีความพึงพอใจ คิดเป็นร้อยละ 99.22 อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด

นวัตกรรมมีความเหมาะสมและสะดวกต่อการใช้งาน ผู้รับบริการจำนวน 580 คน มีความพึงพอใจ คิดเป็นร้อยละ 90 อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด

นวัตกรรมมีประโยชน์ต่อผู้รับบริการ จำนวน 518 คนมีความพึงพอใจ คิดเป็นร้อยละ 80 อยู่ในระดับพอใจมาก ด้านความสวยงาม

นวัตกรรมมีความเรียบง่าย นำใช้ ผู้รับบริการจำนวน 485 คนมีความพึงพอใจ คิดเป็นร้อยละ 75 อยู่ในระดับพอใจมาก ด้านความคุ้มค่า คุ้มทุน

นวัตกรรมมีการใช้อย่างคุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ผู้รับบริการจำนวน 390 คน มีความพึงพอใจ คิดเป็นร้อยละ 60 อยู่ในระดับพอใจ

การนำไปใช้ประโยชน์

1. ต่อผู้รับบริการมารดาและญาติมีความรู้ความเข้าใจในหัตถการที่จะได้รับ และสามารถปฏิบัติตัวก่อนและหลังได้รับการทำหัตถการอย่างถูกต้องเพิ่มมากขึ้น

2. ต่อตนเองเกิดการพัฒนาความรู้ ทักษะ และการทำงานอย่างเป็นระบบตามแนวทางที่วางไว้

ความยุ่งยากในการดำเนินการ/ปัญหา/อุปสรรค

มารดาและญาติที่นำผู้ป่วยมารับบริการบางคน ไม่สามารถอ่านและพูดภาษาไทยได้ จึงต้องมีการอธิบายด้วยภาษามาลายูท้องถิ่นเพิ่มเติมด้วย

ข้อเสนอแนะ/วิจารณ์

การคัดกรองภาวะพร่องธัยรอยด์ฮอร์โมน(การเจาะเอ่อ)ในทารกและการได้รับการฉีดวัคซีนBCGในทารกแรกเกิดเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญเพื่อให้ทารกได้รับการดูแลรักษาตามมาตรฐานการดูแลทารกแรกเกิด พยาบาลจึงมีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้และให้บิดา มารดาและผู้ดูแลทารกมีความเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญในการนำทารกมาเจาะคัดกรองภาวะพร่องธัยรอยด์ฮอร์โมนตามเวลาที่กำหนด และเห็นความสำคัญถึงการได้รับวัคซีนBCGในทารกแรกเกิดทุกราย และเพื่อเป็นแนวทางในการให้ความรู้และการปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบจึงมีการนำนวัตกรรมไบนำทางสู่การคัดกรองภาวะพร่องธัยรอยด์ฮอร์โมน/วัคซีนBCGขึ้นมาเพื่อให้มารดาและญาติผู้ป่วยมีความรู้และสามารถปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้อง และให้เจ้าหน้าที่พยาบาลภายในแผนกได้ปฏิบัติใช้เป็นแนวทางเดียวกันเพื่อประโยชน์สูงสุดในการดูแลทารกแรกเกิดให้เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่องนี้ ผู้จัดทำขอขอบคุณ นายแพทย์บุญแสง บุญอำนวยกิจ ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา นพ.ประวิทย์ ชัยกองเกียรติ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ คุณวิจิตร บური หัวหน้ากลุ่มการพยาบาล คุณเครือวัลย์ อุดมวงศ์ศักดิ์ หัวหน้าหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม ดร.มัทริกา จินากุล ซึ่งได้ให้คำปรึกษา รวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ และตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเอกสารวิชาการฉบับนี้มาโดยตลอด รวมทั้งขอขอบคุณเจ้าหน้าที่หอผู้ป่วยกุมารเวชกรรมทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์และให้ความช่วยเหลือทำให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี